

بدعت دولت برای افزایش پلکانی مستمری‌های مستقل‌ترین سازمان غیر دولتی کشور ابطال شد

بازنشستگان تامین اجتماعی به حق خود میرسند

طی 4 ماه گذشته، نمایندگان مجلس بارها اجبار دولت به تمکین از قانون را گوشزد کردند

بنفشه سام‌گیس

مداخله دولت در میزان افزایش مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی، با دستور رییس مجلس و به دلیل مغایرت با ماده 96 قانون تامین اجتماعی ملغی شد. محمدباقر قالیباف دیروز در يك مكاتبه رسمي با رییس‌جمهوری، اعلام کرد که به استناد ماده 96 قانون تامین اجتماعی، تعیین میزان مستمری و افزایش سالانه این ارقام برای بازنشستگان تامین اجتماعی، به‌طور خاص از حیثه اختیارات دولت خارج و برعهده سازمان تامین اجتماعی است و هیات وزیران، جز تصویب احکام ارسالی هیات امنای سازمان (و در واقع، پذیرش بلاشرط رای این هیات) اختیار و حق دیگری در این زمینه ندارد و بنابراین، مداخله دولت در میزان افزایش و تغییر رقم مستمری بازنشستگان، به دلیل مغایرت قانونی، ملغی می‌شود. تا عصر دیروز، دولت در واکنش به دستور رییس مجلس، سکوت کرده بود و حتی سخنگوی دولت هم که دیروز پس از پایان جلسه هفتگی هیات وزیران، به جمع خبرنگاران آمد، هیچ اظهارنظری درباره این مکاتبه نداشت.

عقب‌نشینی یا مقابله؟

از امروز باید منتظر واکنش‌ها از سوی لایه‌های مختلف قوه مجریه باشیم؛ واکنش مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی که هفته گذشته در نشست خبری خود در ایستگاه حمایت از دولت ایستاد و مدعی «پاسخ گرفتن تمام خواسته‌های کارگران و بازنشستگان با وجود مشکلات موجود»

شد، واکنش سرپرست وزارت تعاون که به دلیل جایگاه موقت خود و حداقل تا زمانی که تکلیف گزینه پیشنهادی وزارت به مجلس و برگزاری جلسه رای اعتماد معلوم شود، از هرگونه جانبداری، پرهیز می‌کند و صرفاً در موضع تماشاگر ایستاده است، و بالاخره، واکنش رییس‌جمهوری که احتمالاً در موضع دفاع از کابینه خود می‌ایستد تا بدعت تفسیر به رای از يك قانون 47 ساله را به برقراری عدالت تعبیر کند...

جامعه کارگری کشور خیلی خوب به یاد دارد که اردیبهشت امسال و در هفته کارگر، هیات وزیران افزایش مزد بیش از 200 هزار کارگر «دولتی» را به سقف 10 درصد محدود کرد در حالی که هم قانون کار درباره الزام دولت‌ها به تمکین از مصوبات مزدي شوراي عالي کار صراحت داشت و هم، شوراي نگهبان و نمایندگان مجلس، مخالفت خود با این نحو اعمال تبعیض و مرزبندی در جامعه کارگری کشور را اعلام کرده و حتی مانع از آن شده بودند که مداخله دولت در تعیین مزد کارگران دولتی، در قانون بودجه 1401 جانمایی شود ولی دولت که ادعا داشت که بهتر و دقیق‌تر و دلسوزانه‌تر از مفاد قانون کار، عدالت را برای جامعه کارگری جاری می‌کند، مصوبه قانونی شوراي عالي کار درباره افزایش 57.4 درصدی حداقل مزد جامعه کارگری در سال 1401 را دور زد تا يك تخلف مرئی در طول حیات 17 ساله این شورا را به نام خود ثبت کند. تا هفته‌ها بعد از آنکه دولت از تصویب تصمیم سلیقه‌ای خود بابت مرزبندی مزدي بين کارگران کشور خبر داد، فضای جامعه کارگری، ملتهب بود.

با پیشنهاد نمایندگان مجلس، کار به شکایت کارگران از دولت در دیوان عدالت اداری رسید و بیش از 3 هزار امضا برای رسیدگی به تخلف دولت در دیوان ثبت شد و نمایندگان مجلس، دولت را تهدید به پیگیری از مسیرهای قانونی کردند تا در نهایت، دولت، تمکین به قانون را پذیرفت و روز 29 خرداد سال جاری، همسان‌سازی افزایش حداقل مزد تمام کارگران کشور و در واقع، بازگشت به قانون، از سر گرفته شد. بعد از کارگران، نوبت بازنشستگان تامین اجتماعی بود. دولت که قافیه را در زمین کارگران باخته بود، این بار صراحت قانون را در مورد مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی که در واقع، همان اعضای جامعه کارگری محسوب می‌شدند، نادیده گرفت تا بار دیگر این شائبه را ایجاد کند که جایگاه قانون کار و تأکیداتش، برای کابینه سیزدهم از اساس زیر سوال است. در حالی که سه ماده قانونی، دولت‌ها را به تبعیت از مصوبات شوراي عالي کار و هیات امنای سازمان تامین اجتماعی درباره میزان و نحوه افزایش مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی مکلف کرده، کابینه سیزدهم، روز 15 خرداد سال جاری با مصوبه‌ای که به زعم خود، چیزی جز «عدالت‌ورزی» نبود، وارد عمل شد

تا برای مستمري کارگراني که از کشته خودشان برداشت مي‌کردند، تعيين تکليف کرده و با بي‌توجهي به استقلال سازماني که هويت خود را مديون زحمات ميليونها کارگر شاغل و بازنشسته و متوفي بود، کارفرما بازي دربياورد. مصوبه 15 خرداد هيات وزيران درباره افزايش «پلکاني» مستمري بازنشستگان تامين اجتماعي، بدعتي بيسابقه بود که با هيچ منطقي جور در نمي‌آمد و تمام جناح‌هاي موافق و مخالف را به اعتراض عليه قانون‌گريزي دولت واداشت. تا روزهائي پاياني چهارمين ماه از سال 1401، هزاران بازنشسته‌اي که به مدت 3 دهه، از محل پرداخت حق بيمه خود، سپرده‌گذاري کرده‌اند تا در ايام بازنشستگي، دريافتي همراه با آرامش داشته باشند، گرفتار اعمال سلیقه کابينه سيزدهم شده بودند و ايامي که بايد به استراحت و امنيت خاطر سپري ميشد، به اعتراضات چند ساعته و چندروزه تلف کردند. طي 4 ماه گذشته، نمايندگان مجلس بارها و به انحاي مختلف، اجبار دولت به تمکين از قانون تامين اجتماعي را گوشزد کردند، به معاون اول رييس‌جمهوري نامه نوشتند، در صحن مجلس فریاد زدند و ضرورت رعايت حقوق قانوني بازنشستگان تامين اجتماعي را تذکر دادند اما همه اينها بي‌فايده بود. بدتر اينکه وقتي به عنوان آخرين راه‌حل، مصوبه هيات دولت درباره افزايش طبقه‌بندي شده مستمري بازنشستگان تامين اجتماعي به هيات تطبيق مصوبات دولت با قوانين مجلس ارسال شد و اين هيات هم در دو نوبت بررسي، راي به غيرقانوني بودن مصوبه کابينه داد و روز 20 تيرماه، با ابلاغ رسمي راي نهايي خود به کابينه، دولت را ملزم به بازگشت به قانون کرد، انگار که نه خاني آمده و نه خاني رفته باشد، دولت به رويه خود پايبند بود و از پرداخت مابه‌التفاوت‌هاي افزايش پلکاني مستمري‌ها در ماه‌هاي آتي سخن مي‌گفت.

ورود رييس مجلس به ميدان بدعت‌گذاري‌هاي دولت آخرين راهکار بود. دو روز قبل، محمدرضا پورابراهيمي؛ رييس کميسيون اقتصادي مجلس اين اخطار را خطاب به دولت داد که طبق مهلت تعيين شده از سوي هيات تطبيق مصوبات دولت با قوانين، دولت تا ابتدائي مردادماه فرصت دارد مصوبه خود را پس گرفته و مصوبه شوراي عالي کار درباره ميزان افزايش مستمري بازنشستگان تامين اجتماعي را بپذيرد وگرنه طبق ماده 576 قانون مجازات اسلامي، اين بي‌توجهي دولت، ترک فعل محسوب شده و پيگيري‌هاي قانوني در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت.

حالا چه اتفاقي مي‌افتد؟

ديروز رييس هيات‌مديره کانون بازنشستگان و مستمري‌بگيران تأمين اجتماعي خوزستان که از اولين نفراتي بود که خبر دستور رييس مجلس

به ابطال مصوبه دولت درباره افزایش پلکانی و سلیقه‌ای مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی را اعلام کرد، به خبرنگار ایلنا گفت که طبق روال معمول، مصوبه هیات امنای سازمان تامین اجتماعی و شورای عالی کار، مبنای افزایش مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی خواهد بود و بنابراین، تمام بازنشستگان این سازمان، افزایش ۳۸ درصدی به اضافه ۵۱۵ هزار تومان را در مستمری امسال خود دریافت خواهند کرد. دیروز و بعد از انتشار تصویر مکاتبه رییس مجلس با رییس قوه مجریه، رییس فراکسیون کارگری مجلس ابراز امیدواری کرد که «دولت هرچه سریع‌تر نامه رییس مجلس را ترتیب اثر دهد چون اکنون برای دولت لازم‌الاجراست. هر تصمیم دیگری که از این پس دولت در مورد بازنشستگان بگیرد باید در مسیر قانونی خود باشد.»

هنوز از تمکین دولت به دستور رییس مجلس و ابطال مصوبه هیات وزیران خبری منتشر نشده و این بی‌خبری از دولت، در این شرایطی که نمایندگان مجلس، ایرادهای بسیار به بسیاری اقدامات دولت در عرصه‌های متفاوت اجتماعی و اقتصادی و معیشتی دارند، اصلاً خوشحال‌کننده نیست.

مکاتبه رییس مجلس با رئیس‌جمهوری و اعلام لغو مصوبه کابینه و به دنبال آن سکوت معنادار دولت در قبال این اتفاق چه تعبیری رقم خواهد زد؟

رییس فراکسیون کارگران مجلس در جریان گفت‌وگو با «اعتماد» از مخالفت مجلس با دست‌درازی به حقوق بازنشستگان می‌گوید

حداقل افزایش مستمری بازنشستگان 57 درصد است

گروه سیاسی | علی بابایی کارنامه، رییس فراکسیون کارگری مجلس در گفت‌وگو با «اعتماد» می‌گوید: «استدلال اقتصاددان‌های دولت برای افزایش 10 درصدی مستمری بازنشستگان در راستای این ایده کلی است که نقدینگی افزایش پیدا نکند و تورم بالا نرود.» اما باید دید چرا

دولت برای مهار رشد نقدینگی اقدام به کوچکسازی دولت و کاهش هزینه‌های غیر ضروری دولت نکرده است. ضمن اینکه دولت می‌تواند بخشی از معافیت‌های مالیاتی نهادها را لغو کند و از آن برای تامین نقدینگی مورد نیاز استفاده کند. رییس فراکسیون کارگری پس از اعلام خبر ارسال نامه از سوی رییس مجلس به گفتوگو با ما نشست.

نامه اخیر آقای قالیباف خطاب به رییس جمهوری در خصوص رد کردن درخواست‌های دولت برای افزایش 10 درصدی مستمری بازنشستگان مورد توجه کارشناسان، تشکلهای کارگری و بازنشستگی قرار گرفته است. این تصمیم در چه فضایی اتخاذ شده است؟

این نظر مجلس که در واقع نظر هیات تطبیق مقررات مجلس است، باعث خوشحالی کارگران و بازنشستگان شده است. پیش‌بینی هم می‌شد که این خواسته دولت برای کاهش (افزایش 10 درصدی) دریافتی مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی، رد شود. اکثر کارشناسان، صاحب نظران و تحلیلگران حوزه بیمه از قبل هشدار داده بودند که مصوبات شورای عالی کار و هیات امنای سازمان بازنشستگی باید مبنای پرداخت دریافتی مستمری‌بگیران سازمان تامین اجتماعی قرار بگیرد. به این دلیل که از سال 54 به این سو، همواره این رویه‌ای قانونی و منطقی بوده و همچنان نیز مطابق قانون باید به آن توجه شود.

بعد از این مصوبه باید منتظر چه تحولاتی در خصوص مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی باشیم؟

از این پس دولت محترم باید زمینه تحقق مصوبات شورای عالی کار را فراهم کند و میزان دریافتی بازنشستگان را از ابتدای سال 1401 افزایش دهد. اساساً ورود دولت به این حوزه از ابتدا درست نبود. دولت باید مطیع قانون باشد و برای اجرای آن از همه پیشی بگیرد. در این حوزه اعمال نظارت شخصی اشتباه است و باید قانون فصل‌الخطاب باشد. امیدواریم دولت محترم، شخص رییس‌جمهوری و آقای مخبر به موضوع توجه کرده و تلاش کنند معیشت کارگران و بازنشستگان را به عنوان اولویت مدنظر داشته باشند. البته برخی به دنبال ایجاد حاشیه برای دولت هستند اما دولت هم نباید بهانه به دست حاشیه‌سازان بدهد. دولت وعده عدالت‌محوری و قانون‌گرایی را داده و باید در این راستا حرکت کند. تمکین به نظر مجلس، هم رضایت جامعه هدف را که کارگران و بازنشستگان تامین اجتماعی هستند، فراهم می‌کند هم وضعیت ساختارهای بیمه‌ای مانند سازمان تامین اجتماعی را بهبود می‌بخشد. مجلس نوعی آینده نگری کرده تا از طریق افزایش پرداختی کارگران تامین اجتماعی، زمینه رونق صندوق‌های بیمه و استقلال آنها فراهم و این صندوق بین نسلی حفظ شود.

اساسا چرا ورود دولت به دایره تصمیم‌سازی‌های تامین اجتماعی و مصوبات شوراي عالي کار غلط است؟

ببینید، سازمان تامین اجتماعی يك سازمان مستقل، غير دولتي و بر مدار سهامداری بیمه‌شدگان شاغل و مستمری‌بگیران است و هیچ دولتي هم حق دخالت در کار مدیریتی این حوزه را ندارد. دولت نباید به خود اجازه دهد که در خصوص جزییات تصمیمات این بخش‌ها ورود کند و برخلاف منافع اعضا تصمیمی اتخاذ کند.

بعد از نامه رییس مجلس، پورا براهیمی رییس کمیسیون اقتصادی مجلس از افزایش 38 درصدی حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی صحبت کردند، این رقم درست است؟

حداقل دریافتي باید بر اساس مصوبه شوراي عالي کار باشد. رقمی که شوراي عالي کار تعیین کرده است، حداقل 57 درصد است که مبتنی بر نرخ تورم، سبد هزینه‌ای و... تعیین شده است. این کف مطالبات بازنشستگان است و ما هم در مجلس اصرار داریم که این رقم محقق شود.

برخی ورود دولت به حوزه تصمیم‌سازی‌های شوراي عالي کار را يك بدعت خطرناك ارزیابی می‌کنند، چگونه می‌توان جلوی این نوع بدعتها را گرفت؟

دولت هم با نیت خیر وارد این فضا شده است. دولتمردان خدای نکرده نمی‌خواهند که حق بازنشستگان و کارگران را ضایع کنند. دوستان دولتي در سازمان برنامه و بودجه معتقدند که باید يك رویه ثابت را برای بازنشستگان همه حوزه‌ها از جمله کشوری، لشکری و کارگری را تدارك دید که همه از آن تبعیت کنند. مطابق قانون، اختیار دریافتي دو گروه نخست که شامل بازنشستگان کشوری و لشکری است در قالب تبصره 12 بودجه مشخص شده است. اما دریافتي مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی بر اساس مصوبات شوراي عالي کار تعیین می‌شود، بنابراین باید همه از قانون تبعیت کنند. در این میان، اقتصاددانان دولتي معتقد هستند، حتی کارکنان بخش خصوصی هم باید با افزایش 10 درصدی حقوق مواجه شوند.

به هر حال اظهارات تیم اقتصادی دولت هم باید از منطقی تبعیت کند در شرایطی که کشور با تورم بالای 50 درصد روبه‌روست، چطور می‌شود دریافتي‌ها را 10 درصد تعیین کرد؟ فکر نمی‌کنید غیرمنطقی است و باعث افزایش فقر می‌شود؟

دولتي‌ها در سازمان برنامه و بودجه و... به دنبال این بودند تا افزایش مزد اعمال نشود تا افزایش نقدینگی باعث افزایش تورم نشود. اینکه این تصمیم درست است یا نه؟ بحث دیگری است، اما اگر دولت يك چنین ایده‌ای داشت باید پیش‌بینی‌های خود را قبل از مصوبه شوراي

عالي کار اعمال و تدابیر لازم را اتخاذ می‌کرد تا در زمان تعیین دستمزدها توسط شورای عالی کار موضوع برنامه‌ریزی شود. اما زمانی که شورای عالی کار يك چنین تصمیمی را با حضور بخش کارفرمایی، بخش کارگری و نمایندگان دولت اتخاذ کرده، دیگر نمی‌توان این مصوبه را نادیده گرفت و گفت افزایش مزد باید 10 درصد باشد.

اما برای تحقق ایده مهار تورم و رشد نقدینگی فکر نمی‌کنید بهتر است دولت ابتدا هزینه‌های غیر ضروری خود را کاهش دهد، اقدام به کوچک‌سازی دولت کند و معافیت‌های مالیاتی را لغو کند؟

بر اساس این رویکرد است که اساسا مجلس با خواسته دولت مخالفت کرده است. نمایندگان نیز معتقدند، محل صرفه‌جویی‌ها، دریافتی بازنشستگان نباید باشد. گزاره‌های فراوانی وجود دارد که دولت باید ابتدا نسبت به اصلاح آنها اقدام کند. ضمن اینکه قانون در این زمینه روشن است. قانون روی تبعیت از مصوبات شورای عالی کار تاکید دارد، بنابراین همه باید قبول کنند.

احتمالا همین روند طی ماه‌های آینده تکرار خواهد شد. در ماه‌های دي و بهمن دوباره بحث‌های تعیین دستمزد 1402 شکل می‌گیرد. برای سال آینده با تورم فعلی چه باید کرد؟

رویکرد معقول برای تعیین مزد سال آینده را از امروز نمی‌توان تعیین کرد. همه اقتصاددان‌های دولت معتقدند که در آینده نزدیک 12 اتفاق در کشور رخ می‌دهد، نخست رشد اقتصادی کشور بالا می‌رود و دوم اینکه تورم در 6 ماهه دوم سال مهار می‌شود. وقتی تورم مهار شود و شاخصها در وضعیت باثبات قرار بگیرند، معادلات تعیین دستمزد نیز تغییر می‌کند. بنابراین شیوه تعیین دستمزد 1402 را از امروز نمی‌توان پیش‌بینی کرد. باید دید آیا تحلیل‌های دولتمردان در خصوص مهار تورم محقق می‌شود و رشد اقتصادی عینیت پیدا می‌کند یا اینکه شاخص تورم همچنان در مدار صعودی قرار می‌گیرد.

□□□□□□ □□□□□□ 30 □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□ 1401 □□□□□□